

Sygn. akt VIII U 329/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2016 r. w Gliwicach

sprawy S. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o odsetki

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 15 stycznia 2016r. **nr** (...) -SER 2 I (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 329/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. w oparciu o art.118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748 ze zm.) odmówił S. K. przyznania wypłaty odsetek za opóźnienie w związku z decyzją z dn. 8.12.2015r. wykonującą prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 14.10.2015r., sygn. akt VIII U 767/13 -przyznającą odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1.03.2013r. do 30.10.2017r. Organ rentowy wskazał, iż decyzja wykonująca wyrok została wydana z zachowaniem terminów określonych w art. 118 ustawy emerytalnej, gdyż wyrok wraz z uzasadnieniem wpłynął do ZUS w dn.9.11.2015r..

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony wnosząc po sprecyzowaniu odwołania na rozprawie w dniu 10.06.2016r. o jej zmianę i przyznanie prawa do odsetek ustawowych od wypłaconej przez organ rentowy renty od dnia 1.03.2013r do momentu wydania wyroku .Uzasadnił to rażącym błędem ZUS i podniósł ,że w pkt. 4 wyroku SO z

dnia 14.10.2015r., sygn. akt VIII U 767/13 sąd przekazał do rozpoznania organowi rentowemu sprawę odsetek uznając w całości jego odwołanie .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując jak w zaskarżonej decyzji. Za ostatnią okoliczność w sprawie niezbędną do wydania decyzji organ uznał doręczenie wyroku tut. Sądu z dnia z dnia 14.10.2015r., sygn. akt VIII U 767/13. Nadto podniósł, że w ww. wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności, wobec czego nie ma podstaw do wypłaty odsetek.

Sąd ustalił, co następuje:

S. K. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, przyznaną do dnia 28 lutego 2013r., a orzecaną z powodu dysfunkcji kręgosłupa.

W dniu 14 grudnia 2012r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie dalszej renty.

Lekarz orzecznik ZUS w dniu 5 lutego 2013r. uznał ubezpieczonego za zdolnego do pracy. Identyczne stanowisko zajęła Komisja Lekarska ZUS, rozpoznająca w dniu 25 lutego 2013r. sprzeciw wniesiony przez odwołującego od orzeczenia lekarza orzecznika. Wobec powyższych orzeczeń organ rentowy nie miał podstaw do przyznania dalszej renty i w dniu 6 marca 2013r. odmówił ubezpieczonemu prawa do dalszego świadczenia.

Od decyzji tej ubezpieczony wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Gliwicach . Rozpoznając to odwołanie Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygn. VIII U 767/13 w celu sprawdzenia prawidłowości orzeczeń lekarskich wydanych w postępowaniu przed organem rentowym dopuścił dowód z opinii biegłych neurologa i ortopedy, specjalisty chorób wewnętrznych i z zakresu medycyny pracy. W zakresie stanu zdrowia odwołującego Sąd podzielił opinie wszystkich biegłych. Z kolei w zakresie wpływu tych schorzeń na ocenę zdolności odwołującego do pracy, zwłaszcza w określeniu kwalifikacji odwołującego Sąd podzielił wnioski płynące z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy J. B.. W opinii tej biegły odniósł się do oceny stanu zdrowia odwołującego dokonanej przez pozostałych biegłych w sprawie i ocenił wpływ rozpoznanych przez nich schorzeń na możliwość wykonywania konkretnych prac, które odpowiadają kwalifikacjom ubezpieczonego.

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy w oparciu o zapisy w aktach rentowych ubezpieczonego oraz jego wyjaśnienia ustalił, że ukończył on szkołę zawodową w zawodzie piekarza, jednak nigdy w wyuczonym zawodzie, poza okresem praktycznej nauki zawodu, nie pracował. Po ukończeniu szkoły przez rok pracował jako robotnik gospodarczy, a następnie w latach 1990 – 1999 jako pracownik dołowy w kopalni. Z kolei w latach 1999 – 2008 był zatrudniony w fabryce samochodów gdzie wykonywał pracę w charakterze montażysty elementów karoserii samochodowej.

Czyniąc ustalenia odnośnie dalszej zdolności ubezpieczonego do pracy, Sąd w głównej mierze, z przyczyn wyżej opisanych, oparł się na opinii biegłego specjalisty z zakresu medycyny pracy J. B., w której stwierdzono, że ubezpieczony jest nadal częściowo niezdolny do pracy, natomiast brak pogarszania objawów chorobowych, odczytywany przez orzeczników ZUS jako poprawę stanu zdrowia, biegły prawidłowo ocenił wyłącznie jako stabilizację zmian chorobowych, jednak bez istotnej poprawy o której mowa w art. 107. Biegły wydał opinię po przebadaniu ubezpieczonego, zapoznaniu się dokumentacją medyczną i w sposób przekonujący, zgodnie z posiadaną wiedzą medyczną uzasadnił swoją ocenę stanu zdrowia ubezpieczonego, przy uwzględnieniu jego rzeczywistych kwalifikacji zawodowych.

W ocenie Sądu przedmiotowe opinie w pełni dały podstawy do stwierdzenia, że u ubezpieczonego, nie nastąpiła istotna poprawa stanu zdrowia, która w rozumieniu art. 107 ustawy uzasadniałaby zmianę w prawie do świadczenia. W szczególności braku poprawy należy upatrywać w ustabilizowaniu poziomu zmian chorobowych, przy równoczesnym braku ich regresji.

Sąd Okręgowy podniósł też fakt niewłaściwej oceny przez organ rentowy kwalifikacji zawodowych ubezpieczonego. ZUS oceniał bowiem jego kwalifikacje jedynie w odniesieniu do pracy w wyuczonym zawodzie, tj. pracy piekarza, której faktycznie poza praktyczną nauką zawodu nie wykonywał, gdy tymczasem odwołujący przez większą część swojej aktywności zawodowej wykonywał pracę górniczą i pracę montera samochodów na linii produkcyjnej.

Sąd stwierdził, że stan biologiczny ubezpieczonego powoduje naruszenie sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do wykonywania przez niego pracy ciężkiej i średnio-ciężkiej. Pracami takimi, odpowiadającymi poziomowi nabytych przez niego kwalifikacji zawodowych, były wykonywane obowiązki pracownicze, które ubezpieczony realizował na dole kopalni, a także na linii montażowej w fabryce samochodów. Oznacza to, że stwierdzone u niego upośledzenia organizmu uniemożliwiają mu wykonywanie pracy, czyli jest on niezdolny do pracy w rozumieniu przepisów omawianej ustawy wobec czego w pkt. 1 sentencji wyroku z dnia 14.10.15r. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 marca 2013r. do 30 października 2017r.;

Jako, że ubezpieczony w sprawie VIII U 767/13 dochodził również ustalenia odpowiedzialności organu rentowego za niewyjaśnienie we własnym zakresie ostatniej okoliczności, od której uzależnione było prawo do dalszej renty rozpatrując ten zarzut Sąd Okręgowy stwierdził, że okoliczności wystarczające do przyznania ubezpieczonemu spornego świadczenia nie zostały wyjaśnione na etapie postępowania przed organem rentowym i z tego względu nie mógł on bez zwłoki wydać prawidłowej decyzji. Zasadniczą kwestią sporną w sprawie było bowiem prawidłowe ustalenie kwalifikacji ubezpieczonego, a następnie odniesienie ich do ustaleń medycznych. Dopiero w toku procesu Sąd na podstawie wyjaśnień ubezpieczonego i jego akt rentowych ustalił jego rzeczywiste kwalifikacje zawodowe.

Zatem zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za zwłokę w ustaleniu prawa ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury, wobec czego Sąd ten orzekł w punkcie trzecim wyroku, iż nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności .

Sąd miał też na uwadze, że ubezpieczony w swoim odwołaniu od decyzji z dnia 6 marca 2013r. domagał się również zasądzenie odsetek za nieterminową wypłatę renty.

Stosownie do treści art. 477¹⁰§ 2 k.p.c. jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu a zatem na tej podstawie w pkt. 4 sentencji wyroku Sąd przekazał wniosek ubezpieczonego o zapłatę odsetek od zaległych rat renty za okres od 1 marca 2013r do rozpoznania organu rentowego.

Odpis przedmiotowego wyroku wraz z uzasadnieniem i aktami rentowymi wpłynął do organu rentowego w dniu 9 listopada 2015r. (wyrok ten uprawomocnił się w dn. 24.11.2015r.)

Decyzją z dnia 8 grudnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wykonując wyżej wymieniony, prawomocny wyrok tut. Sądu przyznał S. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od 1.03.2013r. do 30.10.2017r. oraz przekazał ubezpieczonemu wyrównanie z tego tytułu za okres od dnia 1.03.2013r. do 31.12.2015r., bez odsetek ustawowych za zwłokę w wypłacie ww. wyrównania i decyzją z dn. 17.12.2015r. odmówił prawa do wypłaty odsetek.

W dniu 5 stycznia 2016r. ubezpieczony zgłosił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w C. wniosek o ustalenie prawa do odsetek.

W związku z powyższym w dniu 15 stycznia 2016r. ZUS wydał zaskarżoną decyzją odmowną.

Powyższy stan faktyczny jest w zasadzie bezsporny i wynika bezpośrednio

z materiału dowodowego zebranego w sprawie, akt sprawy o sygn. VIII U 767/13 oraz akt rentowych odwołującego – dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestie wydawania decyzji i wypłaty świadczenia reguluje art. 118 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.2015.748 ze zm.).

Zgodnie z treścią ust. 1 tego przepisu, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Natomiast w myśl art. 118 ust 1a w brzmieniu obowiązującym od 1 kwietnia 2009r. a ustalonym ustawą z dnia 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Według ust 2, jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

Po myśli ust. 3, jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów

W myśl ust. 4 przepisy powyższe stosuje się także przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, z zastrzeżeniem ust. 5.

Zgodnie z ust. 5 wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Z kolei podstawę prawną do wypłaty odsetek przez ZUS zawiera art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.34). Przepis ten stanowi, że jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Powyższy przepis wyraźnie wskazuje, że ZUS jest zobowiązany do wypłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego wówczas, gdy w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie dokonał jego wypłaty w przewidzianych przepisami terminach ich przyznawania i wypłacania. Chodzi zatem o wypłatę odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia, powstałą na skutek okoliczności, za które organ odpowiada.

Jak ustalono w przedmiotowej sprawie, prawo ubezpieczonego do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy zostało mu przyznane wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 14 października 2015r., sygn. akt VIII U 767/13 na okres od 1.03.2013r. do 30.10.2017r.

Według wyroku Sądu Najwyższego z dn. 28 kwietnia 2010r (II UK 330/09) przepis zawarty w art. 118 ust. 1a zdanie drugie ustawy emerytalno –rentowej j.w. nakłada na sąd przyznający prawo do świadczenia obowiązek zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do niewyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji , tj. zarówno stwierdzającą taką odpowiedzialność jak i jej brak.

Jako, że w prawomocnym wyroku z dn. 14.10.2015r. sygn. akt. VIII U 767/13 Sąd orzekł zgodnie z art. 118 ust 1a ustawy emerytalno-rentowej o braku odpowiedzialności organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności brak jest zatem podstaw w myśl w/w przepisów do orzeczenia odsetek.

Zgodnie z treścią art. 365§ 1 kpc . „ orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby”.

Sąd podziela w tym miejscu pogląd wyrażony w wyroku Sadu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22.01.2016r. V ACA 350/15 iż, „ Unormowanie przewidziane w art. 365 § 1 k.p.c. ma gwarantować poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia. Istnienie prawomocnego wyroku co do udzielenia ochrony prawnej określonemu prawu podmiotowemu przekreśla możliwość ponownej oceny zasadności roszczenia wynikającego z tego samego prawa, jeżeli występują te same okoliczności. W konsekwencji, jeżeli sąd rozstrzygnął już w prawomocnie osądzonej sprawie o braku odpowiedzialności organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności , to w sprawie o pozostałe świadczenia wynikające z tego samego stosunku prawnego jest związany rozstrzygnięciem zawartym w pierwszym wyroku. Prawomocny wyrok swoją mocą powoduje, że nie jest możliwe dokonanie odmiennej oceny i odmiennego osądzenia tego samego stosunku prawnego w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami. Tylko takie rozumienie mocy wiążącej prawomocnego wyroku pozwala na zrealizowanie celów art. 365 § 1 i art. 366 k.p.c., to jest zagwarantowanie prawa do sądu i zapewnienia niewzruszalności sądowemu orzeczeniu udzielającemu ochrony prawnej określonemu prawu podmiotowemu lub odmawiającemu udzielenia takiej ochrony. W przypadku rozdrobnienia roszczeń pozwala w szczególności na uniknięcie wielokrotnego badania przez sąd tych samych okoliczności faktycznych i prawnych oraz wyłącza możliwość wydania różnych orzeczeń co do zasady odpowiedzialności organu rentowego w kolejnych sprawach między tymi samymi stronami wynikających z tego samego stosunku prawnego i opartych na tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, co w sposób oczywisty naruszałoby powagę wymiaru sprawiedliwości oraz zasadę pewności i niewzruszalności prawomocnych orzeczeń sądowych.”

W przedmiotowej sprawie, za ostatnią okoliczność jaka wymagała wyjaśnienia i była niezbędna do wydania prawidłowej decyzji przyznającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy był zgodnie z treścią art. 118ust.1a j.w. dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego do organu rentowego czyli 9.11.2015r.

ZUS powinien zatem w myśl art. 118 ust.1 ustawy j.w. wydać prawidłową decyzję w ciągu 30 dni od tej daty co uczynił w dniu 8.12.2015r.

W konsekwencji ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do odsetek .

Z tych względów – na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. – Sąd oddalił odwołanie.

(-) SSO Joanna Smycz